

اگر روند کاهش تراز ادامه داشته باشد تالاب‌های دیگر هم خشک می‌شوند، اسکله و بنادر از دسترس خارج می‌شوند و نیروگاه ساحلی هم به مشکل می‌خورد.

سازمان حفاظت محیط زیست ایران اعلام کرد:

امید صدیقی مدیرکل دفتر بررسی و مقابله با آلودگی‌های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست درباره کاهش سطح آب دریای خزر اظهار کرد:

نوسانات آب دریای خزر یک پدیده طبیعی است و در ۵۰۰ سال اخیر این مساله وجود داشته است. در سال ۱۳۳۰ سطح دریا ۲۷.۳ متر بود و سال ۵۶ تا ۲۸.۲- کاهش پیدا کرد. تراز آب دریای خزر از سال ۵۷ شروع به افزایش کرد و حدود ۳ متر بالا آمد. در سال ۱۳۷۳ دوباره رو به کاهش رفت.

به گزارش اسپادانا خبر و به نقل از ایسنا، او ادامه داد:

در سال ۷۱،۷۲ آب دریا آنقدر جلو آمده بود که ساحل و خانه‌های مردم زیر آب رفت و استانداری سنگچینی و از ورود آب جلوگیری کرد. از سال ۷۳ تا سال ۸۵ در مجموع حدود ۳۰ سانتی متر و از سال ۸۶ تا ۱۴۰۰ سالانه ۹.۳ سانتی متر کاهش داشتیم. این روند از سال ۱۴۰۰ شدیدتر شد و حدود ۲۴ سانتی متر پایین‌تر آمده است. سال ۱۴۰۱ هم ۲۶ سانتی متر کاهش پیدا کرد. سال ۱۴۰۲ روند کاهش تراز آب خزر کندتر شده است اما عدد دقیقی در این خصوص نداریم بنابراین تقریباً از سال ۱۳۷۴ روند کاهش تراز آب را داشتیم و این باعث نگرانی شده است. سواحل ما به شدت دچار عقب نشینی شده است. در این شرایط ممکن است تاسیسات و بنادر ما در معرض خطر قرار بگیرند و این نگرانی وجود دارد. حل این مشکل هزینه‌های زیادی دارد و باید لایروبی کنند تا آب را به اسکله و بنادر برسانند. این تهدید بزرگی است. پهنه‌های آبی مثل خلیج گرگان و تالاب میانکاله شیب ملایمی دارند. خلیج گرگان در این چند سال به دلیل کاهش تراز رو به خشکی رفت. برای احیای این خلیج تلاش زیادی و کانال آشوراده افتتاح شد و کمی وضعیت تالاب بهتر شده است.

او با بیان این‌که اگر روند کاهش تراز ادامه داشته باشد، تالاب‌های دیگر هم خشک می‌شوند، اسکله و بنادر از دسترس خارج می‌شوند و نیروگاه ساحلی هم به مشکل می‌خورد اظهار کرد:

مزارع پرورش میگو ما نیز با مشکل مواجه می‌شوند. در این شرایط سازمان حفاظت محیط زیست و بقیه ادارات و سازمان‌ها باید در اولین گام روش سازگاری را به کار گیرند، یعنی طی اقداماتی با کاهش تراز آب، خسارت‌ها و اثرات را به حداقل برسانیم. پیش از این با دستور رییس جمهور شهید دستگاه‌های مختلف جمع شدند و نظرات و پیشنهادانشان را ارائه دادند. سازمان محیط زیست، وزارت نیرو و شهرسازی برنامه‌هایشان را دادند و ما هم در حال مطالعه راهکارهای کاهش اثرات هستیم.

صدیقی در پاسخ به این پرسش که چرا اقدام موثری تاکنون صورت نگرفته است؟ اذعان کرد:

این مساله را قبول داریم. دستگاه‌ها نیاز به همکاری و انسجام بیشتری دارند. خیلی از آن‌ها مطالعات خودشان را انجام

می‌دهند اما نیاز به یکپارچه سازی و هماهنگی داریم. رویکرد دیگری را برای مقابله با این پدیده باید به کار بگیریم البته کاهش سطح آب دریای خزر تا ابد ادامه نخواهد داشت. تراز دریای خزر در حال حاضر زیر ۲۸- متر است و هنوز به این درجه نرسیده اما در سال ۵۶ به بیش از ۲۸- متر رسیده بودیم و هنوز حدود نیم متر با پایین ترین تراز فاصله داریم. ما چند سناریو در این خصوص داریم.

او با اشاره به برخی پیش‌بینی‌های انجام شده در زمینه تراز دریای خزر اظهار کرد:

بر اساس سناریو بدبینانه افزایش دما، گازهای گلخانه‌ای، افزایش شدت تابش خورشید و کاهش بارندگی باعث می‌شوند ورودی آب دریای خزر کم شود که منظور کاهش سطح رودخانه ولگا است. در نتیجه روند کاهش تراز آب تا چندین سال آینده ادامه خواهد داشت. پیش‌بینی بسیار بدبینانه‌تر کاهش ۱۸ متری تراز آب دریای خزر است. پیش‌بینی بینابینی هم وجود دارد. این پیش‌بینی می‌گوید سطح آب بارها افزایش پیدا می‌کند و در کنارش تبخیر هم وجود دارد و باوجود این‌که مقداری تراز آب دریای خزر کاهش پیدا کند اما در تراز متوسط باقی می‌ماند.

مدیرکل دفتر بررسی و مقابله با آلودگی‌های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست افزود:

پیش‌بینی خوش‌بینانه می‌گوید طی سال‌های آتی فعالیت خورشیدی کمتر می‌شود و تا ۲۰۵۰ به سمت سردی می‌رویم. دوران یخبندان مینیاتوری اتفاق می‌افتد. با توجه به این مساله می‌توان پیش‌بینی کرد روند افزایش تراز سطح دریای خزر را شاهد باشیم. ما باید بدترین شرایط را ببینیم، برنامه‌ریزی‌های و روی سناریوهای مختلف تحقیقات بیشتری کنیم تا ببینیم محتمل‌ترین سناریو کدام است؟ طی ۲۰ سال آینده اقدامات متعددی باید انجام شود. در کنوانسیون تهران با همکاری ایران و چهار کشور دیگر و در هفتمین اجلاس کشورهای حاشیه دریای خزر باید بحث کاهش تراز دریای خزر را مطرح کنیم و در برنامه‌ها قرار دهیم.

او با بیان این‌که باید برای مطالعات و پایش این مساله اعتباری دیده شود تا بتوان اثرات کاهش سطح آب را کمتر کرد گفت:

باید به این مساله توجه کنیم که روسیه بیشترین آسیب را از کاهش سطح تراز دریای خزر می‌بیند چون شیب دریای خزر در آن قسمت ملایم و کم عمق است. اگر تا ۲۰ سال آینده تراز آب دریای خزر کاهش پیدا کند، تقریباً یک چهارم دریای خزر یعنی در قسمت شمالی خشک و از دسترس خارج می‌شود. این بحران بسیار بزرگی برای روسیه ایجاد می‌کند چون آن‌ها چندین بندر بزرگ در دریای خزر دارند. در این شرایط روسیه بیشتر از سایر کشورهای حاشیه دریای خزر از کاهش تراز این پهنه آبی نگران است. من از مجتبی ذوالجودی - معاون محیط زیست دریایی - و مهندس شاهی - مسئول کنوانسیون تهران - هم درخواست کردم که به این مساله توجه بیشتری کنیم. در این جهت قرار است که با کشورهای حاشیه دریای خزر رایزنی کنیم و وزارت امور خارجه هم در کنار ماست تا با همکاری آن‌ها این مساله را جلو ببریم. با کمک همه دستگاه‌ها باید برنامه‌هایمان را یکپارچه کنیم. مشکل این است که هر دستگاهی خودش کار را جلو می‌برد. کنوانسیون تهران هم بهانه خوبی است تا همه دستگاه‌ها یکپارچه برنامه‌ریزی کنند. حداقل برای ۱۰ سال آینده باید اقدامات زیادی انجام دهیم. تاسیسات دریایی نباید خسارت ببینند.

صدیقی گفت:

عقب رفتن آب دریای خزر باعث افزایش آلودگی هم می‌شود. روی تکثیر و تولید مثل آبزیان تاثیرگذار است. در این شرایط لازم است حق‌آبه رودخانه‌ها را تامین کنیم البته رودخانه‌های ایران پنج درصد آب رودخانه دریای خزر را تامین می‌کند اما رودخانه ولگا است که تامین کننده ۸۵ درصد آب دریای خزر است. در نتیجه با روسیه باید تعامل و هماهنگی بیشتری داشته باشیم. قزاقستان و آذربایجان هم رودخانه‌هایی دارند که به خزر می‌ریزد و باید با همه تعامل کنیم. به هر حال مساله کاهش سطح دریای خزر موضوع بسیار مهم و حساسی است.

برچسب‌ها: [بحران آب](#) [1]

[محیط زیست](#) [2]